

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

27 iunie 2017

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:
președinte
judecători

URSACHE Petru
NICOLAEV Ghenadie
ALERGUȘ Constantin
TOMA Nadejda
TIMOFTI Vladimir

judecînd, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de procurorul în procuratura de circumscripție Bălți, Valeriu Dubăsari, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 15 februarie 2017, în cauza penală privindu-l pe

LÎSÎI Bronislav xxxx, născut la xxxxx, originar din xxxx, domiciliat în xxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 16.02.2015 – 30.12.2015;

Instanța de apel: 20.01.2016 – 15.02.2017;

Instanța de recurs: 27.04.2017 – 27.06.2017.

Asupra recursului ordinar declarat, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătorei Edineț din 30 decembrie 2015, Lîsîi B. învinuit de săvîrșirea infracțiunii prevăzute de art. 324 alin. (1) Cod penal, a fost achitat, din motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii.

Acțiunea civilă înaintată de Centru Național Anticorupție, în temeiul art. 387 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, a fost lăsată fără soluționare.

2. Prin rechizitoriu, Lîsîi B. a fost învinuit de faptul că, activînd în baza ordinului nr. 705 „p” din 28.03.2013 a Directorului secției Naționale pentru Siguranța Alimentelor a Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare al Republicii Moldova, în funcția de șef-adjunct al subdiviziunii teritoriale din cadrul Direcției raionale pentru Siguranța Alimentelor Edineț, fiind persoană publică și avînd în virtutea acestei funcții permanent drepturi și obligații în vederea exercitării funcțiilor autorității publice, acceptînd benevol restricțiile impuse de actele normative pentru a nu fi comise acțiuni ce pot conduce la folosirea situației de serviciu și a autorității sale în interese materiale și personale, contrar obligațiilor și interdicțiilor impuse de funcția deținută, ar fi comis infracțiunea de corupere pasivă în următoarele circumstanțe:

La 17 septembrie 2014, Lîsîi B., aflîndu-se la sediul Direcției raionale pentru Siguranța Alimentelor Edineț din str. Maiacovschii 94 or. Edineț, în biroul de serviciu, în cadrul discuției cu reprezentantul întreprinderii SRL „Imobex-Grup”, Aramă Ig., ar fi pretins de la ultimul mijloace bănești în sumă de 600 lei, pentru eliberarea fiecărui certificat fitosanitar, necesar la exportul produselor vegetale (fructe), pentru confirmarea lipsei dăunătorilor de carantină.

La data de 30 septembrie 2014, Lîsîi B., aflîndu-se la sediul Direcției indicate din or. Edineț ar fi primit de la Aramă Ig. setul de documente și suma de bani anterior stabilită, în mărime de 600 lei, unde fără efectuarea controlului și testelor necesare, a eliberat certificatul fitosanitar cu nr. 0261472 din 30.09.2014, în vederea confirmării corespunderii calității unei cantități de 18 200 kg de mere, ce urmau a fi exportate în Ucraina.

La 16.10.2014, Lîsîi B., aflîndu-se în or. Edineț pe adresa indicată, ar fi primit de la Aramă Ig., setul de documente și suma de bani în mărime de 600 lei, unde fără a efectua controlul și testele necesare, a eliberat certificatul fitosanitar cu nr. 0261839 din aceeași dată, pentru confirmarea corespunderii calității unei cantități de 19 200 kg de mere, ce urmau a fi exportate în Ucraina. Iar la data de 21.10.2014, Lîsîi B., în aceleași circumstanțe, aflîndu-se la sediul Direcției nominalizate, ar fi primit de la Aramă Ig. documentele necesare și suma de bani în mărime de 2400 lei pentru eliberarea a patru certificate, unde fără efectuarea controlului și testelor necesare, a eliberat certificatele fitosanitare cu nr. 0261921, nr. 0261922, nr. 0261923, nr. 0261924, din aceeași dată, pentru certificarea corespunderii calității produselor vegetale (mere), ce urmau a fi exportate în Ucraina.

După aceasta, la 01.11.2014, Lîsîi B., ar fi convenit telefonic cu cet. Aramă Ig. să-i elibereze întreprinderii SRL „Imobex-Grup” un certificat fitosanitar pentru certificarea calității unei cantități de 19 000 kg struguri de poamă, ce urma a fi exportată în Ucraina, iar setul de documente și banii în sumă de 600 lei urmînd a fi prezentați ulterior, fapt pentru care Lîsîi B. ar fi eliberat și expedit lui Aramă Ig. fără a efectua controlul produselor, certificatul fitosanitar cu nr.0262083 din 01.11.2014.

La 20.11.2014, Lîsîi B., aflîndu-se în biroul de serviciu din cadrul direcției indicate, ar fi primit de la Aramă Ig. setul de documente pentru eliberarea a două certificate fitosanitare, unde Lîsîi B., i-ar fi indicat acestuia ca suma de bani necesară să o transmită fiului Lîsîi M. după ce va ieși din birou, moment în care fără a fi efectuat controlul necesar, ar fi eliberat certificatele sanitare cu nr. 0262371 și nr. 0262372 din 20.11.2012.

Ulterior, Aramă Ig. ieșind din biroul menționat și în coridorul sediului Direcției raionale pentru Siguranța Alimentelor Edineț, a transmis lui Lîsîi M. suma de 1800 lei, dintre care 1200 lei ar fi fost transmiși pentru eliberarea a două certificate fitosanitare din 20.11.2014, iar suma de 600 lei pentru certificatul fitosanitar eliberat la 01.11.2014, bani care, potrivit învinuirii urmau a fi transmiși lui Lîsîi B. pentru serviciile acordate.

La fel, potrivit învinuirii aduse lui Lîsîi B., ultimul, în perioada 29.09.2014 - 20.11.2014, ar fi eliberat certificate fitosanitare întreprinderilor SRL „Zalina-Prim”, SRL „Bona-Frucf”, SRL „Gotix Prim”, SRL „Protecția Plantelor”, SRL „Taix-Prim”, pentru care ar fi primit personal bani ce nu i se cuvin, în mărime de 600 lei pentru fiecare certificat, în vederea îndeplinirii atribuțiilor de serviciu.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, *în drept*, faptele lui Lîsîi B., au fost încadrate de către organul de urmărire penală în baza prevederilor art. 324 alin. (1) Cod penal, după indicii - *pretinderea, acceptarea și primirea, personal și prin mijlocitor de către o persoană publică, de bani, pentru sine, pentru a îndeplini sau nu ori pentru a întârzia sau a grăbi îndeplinirea unei acțiuni în exercitarea funcției sale sau contrar acesteia.*

3. Legalitatea și temeinicia sentinței de achitare în termenul și modul prevăzut de art. 401-402 Cod de procedură penală, a fost atacată cu apel de către procurorul din Serviciul Nord al Procuraturii Anticorupție, Dumbravan M., pe motivul ilegalității acesteia. În cererea de apel, procurorul a specificat următoarele:

- vinovăția lui Lîsîi B. de comiterea infracțiunii incriminate a fost dovedită prin totalitatea de probe administrate în cadrul urmăririi penale și examinate în ședința de judecată;
- prima instanță nu a apreciat corespunzător și la justa valoare toate probele din dosar;
- în scopul argumentării sentinței de achitare instanța în mod nejustificat a redus valoarea probantă a probelor cercetate și anume: declarațiile martorilor, corpurile delictive, înregistrările audio și video a interceptărilor telefonice, acțiunile de urmărire penală, inclusiv și alte probe materiale;

- martorul Aramă Ig. amănunțit a relatat instanței de judecată circumstanțele comiterii infracțiunii prevăzute de art.324 alin. (1) Cod penal de către Lîsîi B., pretinderea și primirea mijloacelor bănești de către inculpat, eronat fiind constatat că acesta a acționat în calitate de instigator sub acoperirea colaboratorilor CNA pentru al determina pe Lîsîi B. de a ocoli unele proceduri legale cu privire la eliberarea certificatelor fitosanitare și de a primi banii ce nu i se

cuvin;

- partea acuzării a negat faptul că probele acumulate și cercetate în ședința de judecată au fost dobândite prin acțiuni de provocare, or analizând materialele acumulate la efectuarea măsurilor speciale de investigație și anume: procesul-verbal de interceptare a comunicărilor telefonice din 26.11.2014 a telefonului 069209854 de la compania de telefonie mobilă „Orange” utilizat de cet. Lîsîi B. (vol.II, f.d.9-138); procesul-verbal privind interceptarea și înregistrarea comunicărilor și imaginilor dintre Lîsîi B. și Aramă Ig. (vol.II, f.d. 151-161) și procesul-verbal privind controlul transmițerii banilor din 25.11.2014 (vol.II, f.d. 172-174), în cadrul cărora Lîsîi B. a acceptat și a primit banii în sumă totală de 5400 lei, toate acestea nefiind dobândite prin acțiuni de provocare;

- suspiciunea de comitere a infracțiunii prevăzute de art.324 alin.(1) Cod penal a apărut anterior transmițerii mijloacelor bănești inculpatului Lîsîi B., bănuiala rezonabilă fiind fundamentată pe actul de sesizare depus de martorul Aramă Ig.;

- prima instanță la adoptarea sentinței de achitare urma să stabilească care a fost gradul de implicare al organelor de drept la acumularea probelor și investigarea faptei;

- în prezentul proces penal o astfel de încălcare nu a avut loc, fapt ce reiese din materialele cauzei penale, astfel rolul ofițerilor de investigații în cauză s-a referit nu la instigarea inculpatului de a comite coruperea pasivă în special de a pretinde, accepta sau primi bani de la Aramă Ig., ci la efectuarea unei măsuri speciale de investigații prevăzute în mod legal de către normele procesual-penale;

- pretinderea banilor de către inculpat a avut loc anterior implicării autorităților oficiale ale statului în investigarea cazului dat, adică anterior pornirii procesului penal;

- în speță acuzarea nu a intenționat de a ascunde probe și de a nu le prezenta apărării și instanței de judecată;

- acuzarea consideră că dreptul la un proces echitabil nu a fost încălcat, cu atât mai mult nu a fost încălcat principiul contradictorialității procesului penal;

- suspiciunea de comitere a infracțiunii prevăzute la art.324 alin.(1) Cod penal a apărut anterior transmițerii mijloacelor bănești inculpatului Lîsîi B., bănuiala rezonabilă fiind fundamentată pe actul de sesizare depus de martorul Aramă Ig.;

- martorul Aramă Ig. nu l-a instigat pe Lîsîi B. ca ultimul să pretindă bani, ci inițiativa i-a aparținut inculpatului;

- depistarea unor mijloace bănești primite de inculpat la domiciliul său indică direct că acesta nu doar că nu intenționa să se opună acceptării banilor, ci și a premeditat momentul primirii și depozitării lor sau de folosire a acestora în scopuri personale;

- organele de drept nu au intervenit activ în realizarea etapelor infracționale, iar efectuarea măsurilor speciale de investigații în vederea documentării și fixării cet. Lîsîi B. nu poate fi percepută ca o provocare, or la momentul efectuării acestei măsuri organul de urmărire penală dispunea de informații referitoare la comiterea unei infracțiuni de către inculpat;

- conform procesului-verbal de interceptare a comunicărilor și a imaginilor între cet. Lîsîi B. și cet. Aramă Ig. se identifică cert faptul pretinderii și primirii mijloacelor bănești de către Lîsîi B. pentru eliberarea certificatelor fitosanitare, fără a exista pe caz careva conversații provocatoare din partea martorului Aramă Ig. sau rugăminți din partea acestuia la primirea de către Lîsîi B. a mijloacelor bănești, fapt confirmat și prin discuțiile stenografiate la procesul-verbal și anume din data de 16.10.2014, 21.10.2014 și 20.11.2014 (vol. II, f.d.151-161);

- ca probă întru confirmarea vinovăției lui Lîsîi B. a fost invocat de către partea acuzării și procesul-verbal de examinare din 20.01.2015 (vol.VII, f.d. 113), prin care s-a stabilit că unele mijloace bănești indicate în procesul-verbal privind controlul transmițerii banilor din 25.11.2014, coincid cu seriile și numerele mijloacelor bănești ridicate de la domiciliul lui Lîsîi B. în cadrul percheziției, ulterior examinate conform procesului-verbal de examinare din 02.12.2014 și anume: bancnota cu valoarea nominală de 500 lei MDL cu seria și numărul H0008 027020, anul emisiei 1992 și bancnota cu valoarea nominală de 200 lei MDL cu seria și numărul G0037 304208, anul emisiei 2007;

- prima instanță eronat a dedus că procesul-verbal de percheziție a domiciliului lui Lîsîi B. a fost întocmit cu încălcări a normelor de procedură penală, deoarece mijloacele bănești și documentele ridicate nu au fost examinate la fața locului, dar au fost împachetate și supuse examinării ulterioare, unde a fost întocmit suplimentar un proces-verbal de examinare început la data de 10.12.2014 orele 14:15 min. și finisat la 20.01.2015 orele 15:40 la care inculpatul Lîsîi B. și avocatul acestuia au formulat obiecții;

- prima instanță la pronunțarea sentinței de achitare, în ce privește capătul de acuzare privind primirea în perioada 29.09.2014 - 20.11.2014, de către Lîsîi B., a banilor ce nu i se cuvin, în mărime de 600 lei pentru fiecare certificat fitosanitar eliberat întreprinderilor SRL „Zalina-Prim”, SRL „Bona- Fruct”, SRL „Gotix Prim”, SRL „Protecția Plantelor”, SRL „Taix-Prim”, a neglijat valoarea probantă a procesul-verbal de interceptare a comunicărilor telefonice din 26.11.2014.

Din considerentele arătate supra, apelantul a solicitat casarea sentinței din motivul ilegalității acesteia, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care Lîsîi B. să fie recunoscut culpabil de comiterea infracțiunii prevăzute de art.324 alin.(1) Cod penal cu stabilirea pedepsei sub formă de amendă în mărime de 5000 unități convenționale, închisoare pe un termen de 4 ani în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții în Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor a Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare al Republicii Moldova și Subdiviziunile acesteia pe termenul de 3 ani.

Acțiunea civilă înaintată de Centru Național Anticorupție în sumă de 2900 lei (banii care nu au fost depistați în cadrul acțiunilor de urmărire penală ca rezultat al transmiterii acestora lui Lîsîi B. în câteva tranșe) – să fie încasată de la cet. Lîsîi B. la contul „*Cheltuieli speciale*” ale Centrului Național Anticorupție.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 15 februarie 2017, a fost admis apelul procurorului, inclusiv din alte motive decât cele invocate, s-a casat parțial sentința, cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit căreia Lîsîi B. învinuit de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 324 alin. (1) Cod penal, a fost achitat, din motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii.

Acțiunea civilă înaintată de Centru Național Anticorupție a fost respinsă.

În rest, celelalte dispoziții ale sentinței au fost menținute.

5. În partea descriptivă a deciziei s-a menționat că în speța dată au fost întrunite toate cele trei condiții pentru a fi recunoscută instigarea și provocarea la comiterea infracțiunii, după cum a și concluzionat just instanța de fond. Adică, la caz, nu s-a constatat că Lîsîi B. ar fi pretins careva bunuri sau avantaje sau că ar fi condiționat într-un fel sau altul eliberarea certificatelor fitosanitare pentru SRL „Imobex Grup”.

Din probele aduse de partea acuzării nu rezultă că pînă la data de 19.09.2014 organul de urmărire penală ar fi dispus de vreo probă - informație obiectivă, precum că Lîsîi B. a fost implicat anterior în acțiuni de luare de mită - corupție.

În plîngerea depusă la CNA de către Aramă Ig. din data de 19.09.2014 acesta a susținut că inculpatul i-a cerut o anumită sumă de bani. Însă, stenogramele convorbirilor dintre ei, inclusiv în cadrul operațiunii sub acoperire indică contrariul și anume că Aramă Ig. făcea tentative de a-l convinge pe inculpat de a-i elibera certificate fitosanitare, de care avea nevoie pentru exportul de fructe, fără a-i prezenta intenționat documentele necesare, la care ultimul, în mod categoric refuza.

Prin aceasta, în opinia instanței de apel, s-a demonstrat cert că Lîsîi B. a fost supus unei acțiuni de convingere, instigare și provocare de a se implica în activitatea infracțională de care a fost învinuit ulterior, în lipsa vreunui indiciu că infracțiunea ar fi fost săvârșită fără această instigare și provocare.

În acest sens s-a consemnat că probele puse la baza învinuirii lui Lîsîi B. de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.324 alin. (1) Cod penal, sunt lovite de nulitate, deoarece pînă la momentul provocării și implicării colaboratorilor CNA, prin intermediul lui Aramă Ig., nu au

existat suspiciuni obiective confirmate prin careva probe că Lîsîi B. ar fi fost implicat în acte de corupție.

Ca urmare, probele administrate la caz începînd cu data de 22.09.2014, în conformitate cu art.94 alin. (1) pct. 11) Cod de procedură penală, nu pot fi admise ca probe, acestea fiind obținute prin instigarea insistentă și provocarea persoanei la săvîrșirea infracțiunii și pe cale de consecință acestea urmează a fi excluse din dosar.

În aceeași ordine de idei instanța a mai indicat, că atît inculpatul, cît și partea apărării permanent a susținut că Lîsîi B. a fost victima unei provocări, iar în această situație ținea de obligația acuzării de a demonstra faptul că nu a existat nici o provocare. În absența unor asemenea dovezi, instanța de fond a examinat circumstanțele cauzei și a stabilit existența actului de instigare și provocare, deoarece nu au existat careva indici că infracțiunea ar fi fost săvîrșită fără provocare, totodată ținînd cont în deplină măsură de jurisprudența CtEDO în acest sens.

Instanța de fond just a concluzionat, că învinuirea s-a bazat în special pe declarațiile martorului Aramă Ig., declarații care au stat și la baza începerii urmăririi penale în privința lui Lîsîi B. în baza art.324 alin. (2) lit. c) Cod penal.

Totodată, s-a stabilit, că învinuirile aduse de către organul de urmărire penală prin prisma declarațiilor martorului Aramă Ig. vin în contradicție cu declarațiile martorilor Baciu Al. și Bortă O.

Astfel, contradicțiile în declarațiile martorului Aramă Ig., în coraport cu alte probe pun la dubiu rezonabil credibilitatea denunțatorului și declarațiile acestuia, care nu pot fi apreciate ca o probă veridică și pertinentă, iar toate dubiile care nu pot fi înlăturate conform prevederilor art.8 alin. (3) Cod de procedură penală, se interpretează în favoarea inculpatului.

Totodată, s-a menționat că, la caz, nu s-a demonstrat prin careva probe pertinente, obiective și veridice pretinderea, acceptarea și primirea remunerației ilicite de către Lîsîi B. În acest sens, instanța de apel a reținut, că infracțiunea de corupere pasivă este una formală și se consumă din momentul săvîrșirii uneia dintre modalitățile normative care desemnează faptele prejudiciabile, adică din momentul pretinderii, acceptării sau primirii remunerației ilicite.

Pentru a fi prezentă acțiunea de *pretindere* în speța dată, aceasta trebuie să se manifeste printr-o cerere-solicitare insistentă, ori într-o pretenție vizînd obiectul remunerării ilicite, care se poate manifesta verbal, în scris sau în formă concludentă, fiind inteligibilă pentru cel căruia i se adresează, indiferent dacă a fost satisfăcută sau nu, dar din stenogramele convorbirilor în speța dată, nu se constată prezența unor asemenea acțiuni din partea lui Lîsîi B.

La fel, din conținutul stenogramelor nu este prezentă în speța data nici acțiunea de *acceptare*, care prin sine presupune consimțirea sau aprobarea expresă sau tacită de către corupt a obiectului remunerației ilicite etalat de către corupător, în ipoteza acceptării, inițiativa aparține în exclusivitate corupătorului. Astfel, acceptarea presupune realizarea unor acțiuni cu caracter bilateral, corelativ. Sub aspect cronologic, acceptarea întotdeauna urmează unei acțiuni săvîrșite din partea corupătorului.

Conținutul convorbirilor telefonice și specificul întîlnirilor avute între inculpat și persoana necunoscută (Aramă Ig.) au avut ca scop întocmirea de către Lîsîi B. a unor certificate fitosanitare pentru exportul de fructe, adică acțiuni care intră nemijlocit în atribuțiile de serviciu ale lui Lîsîi B., pe cînd Aramă Ig. încerca să-l provoace pe ultimul la un comportament corupțional, deoarece la solicitarea inculpatului, Aramă Ig. nu prezenta actele și documentele necesare perfectării certificatelor fitosanitare solicitate, deși deținea întregul pachet de documente, după cum a indicat martorul Baciu Al., directorul SRL „Imobex Grup”, astfel fiind pusă la îndoială credibilitatea declarațiilor martorului denunțator.

În privința acțiunii de *primire* în speța dată, care se manifestă prin luarea în posesie, obținerea, încasarea de bunuri, servicii, privilegii sau avantaje sub orice formă, ce nu i se cuvin coruptului de la corupător, instanța de apel a conchis că deși primirea de bani este realizată în speța dată, aceasta a avut loc în urma acțiunilor instigatoare și provocatoare evidente și insistente a lui Aramă Ig., care a acționat împreună cu organul de urmărire penală ca agent al statului, prin aceasta s-a încălcat dreptul la un proces echitabil prevăzut de art.6 al Convenției Europene pentru

Drepturile Omului, situație analogică cu speța din cauza *Pareniiuc vs Republica Moldova* din 01.07.2014.

Astfel, instanța de apel a concluzionat că în speță au fost prezente acțiuni active de instigare insistentă și provocare din partea lui Aramă Ig. pentru ca Lîsîi B. să comită infracțiunea prevăzută de art.324 alin.(1) Cod penal, fapt ce reiese din următoarele:

- organul de urmărire penală nu a prezentat probe ce ar demonstra, că Lîsîi B. a cerut suma de bani de la Aramă Ig.;

- probele prezentate de către partea acuzării în susținerea învinuirii sunt lovite de nulitate în temeiul art.94 alin. (1) pct. 11) Cod de procedură penală, deoarece au fost obținute prin provocarea, facilitarea și încurajarea persoanei la săvârșirea infracțiunii;

- probele prezentate - declarațiile martorilor Aramă Ig., Baci Al., Bortă O. și stenogramele convorbirilor dintre Lîsîi B. și Aramă Ig. nu demonstrează vina lui Lîsîi B. în cererea sumei de bani de la ultimul, dar dimpotrivă, dovedesc faptul instigării, provocării și încurajării lui Lîsîi B. de către Aramă Ig. la săvârșirea infracțiunii de corupere pasivă.

Adică, rămâne constatat faptul că, în cauza data, organul de urmărire penală facilitând și încurajând acțiunile lui Aramă Ig., care începuse de sine stătător realizarea faptei de dare de mită, a purces la investigarea nu într-o manieră pasivă de supraveghere și investigare a pretensei activități criminale, dar în mod activ l-au sprijinit pe acesta sub acoperire ca „*participant la darea mitei*”, prin oferirea banilor, sfaturilor, determinându-l și provocându-l ulterior pe Lîsîi B. la săvârșirea pretensei infracțiuni de corupere pasivă, prin ce a fost admisă încălcarea dreptului lui Lîsîi B. la un proces echitabil. Astfel spus, dacă sursa probantă „pomul”, este lovită de nulitate, atunci toate probele obținute cu ajutorul ei „fructele” vor fi tot așa.

Prin urmare, instanța de apel a statuat că în speța dată, nu au fost întrunite condițiile pentru survenirea răspunderii penale a lui Lîsîi B. de comiterea infracțiunii prevăzute de art.324 alin. (1) Cod penal sub aspectul lipsei probelor, dobândite legal, care ar confirma comiterea infracțiunii și sub aspectul încălcării dreptului inculpatului Lîsîi B. la un proces echitabil, garantat de art.6 al Convenției Europene a Drepturilor Omului.

Instanța de apel a mai indicat, că nu poate fi reținută afirmația, precum că martorul Aramă Ig. a relatat instanței circumstanțele cauzei privind comiterea infracțiunii prevăzute de art.324 alin. (1) Cod penal de către Lîsîi B., dat fiind că Aramă Ig. este martorul denunțator decisiv în speța dată, adică persoana care a declarat despre săvârșirea pretensei infracțiuni, și respectiv în acest sens, Aramă Ig. rămîne cu calitatea de persoană cointeresată în finalul cauzei, iar doar declarațiile sale nu pot fi puse la baza sentinței de condamnare, în lipsa altor probe.

Mai mult, s-a afirmat că probele la care a făcut trimitere apelantul, care în opinia sa demonstrează vinovăția inculpatului, sunt probe obținute în cadrul activității operative de investigație, atunci cînd Aramă Ig., fiind echipat cu dispozitive speciale de înregistrare a convorbirii, i-a transmis banii lui Lîsîi B.

Din materialele cauzei nu rezultă, că pînă la data de 19.09.2014, autoritățile au dispus de informație sau de vreo probă obiectivă, precum că inculpatul ar fi fost implicat anterior în acțiuni de luare de mită. Mai mult, din stenograma convorbirilor dintre inculpat și martorul Aramă Ig., se deduce o provocare.

Astfel, instanța de apel în urma cercetării suplimentare a probelor solicitate de procuror nu a constatat existența faptei infracțiunii în acțiunile lui Lîsîi B., motiv pentru care ultimul urmează a fi achitat în temeiul art.390 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, iar potrivit art.387 alin. (2) pct. 1) Cod de procedură penală, în cazul cînd se adoptă o sentință de achitare instanța respinge acțiunea civilă dacă nu s-a constatat existența faptei infracțiunii.

6. Nefiind de acord cu soluția pronunțată de instanța de apel procurorul declară recurs ordinar prin care solicită casarea deciziei, cu trimiterea cauzei la rejudecare. Recurentul susține că ambele hotărîri judecătorești adoptate în privința lui Lîsîi B. sunt ilegale din următoarele motive.

Temei pentru declararea recursului ordinar constituie prevederile art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, deoarece instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor

invocate în apel de către procuror și decizia atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și pct. 12) - faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită.

Recurentul susține că urmărirea penală a fost efectuată cu respectarea normelor procesual-penale, la finalizarea ei au fost prezente părțile, au luat cunoștință cu materialele cauzei, însă nici în timpul urmăririi penale, nici în timpul luării cunoștinței cu materialele dosarului și nici în cadrul cercetării judecătorești, nici apărătorul și nici inculpatul, nu au contestat nici un act procesual.

Probele acumulate legal în cadrul urmăririi penale și examinate în instanța de judecată dovedesc integral vinovăția lui Lîsîi B. în săvîrșirea infracțiunii incriminate.

Potrivit prevederilor art.95 alin. (1) Cod de procedură penală sînt admisibile probele pertinente, concludente și utile administrate în conformitate cu prevederile legii. Respectiv, recurentul nu este de acord cu concluzia instanței de apel precum că probele susținute de procuror întru confirmarea învinuirii inculpatului nu pot fi puse la baza sentinței de condamnare, deoarece au fost obținute prin provocare. În ședința de judecată vinovăția lui Lîsîi B. de comiterea infracțiunii incriminate a fost dovedită indubitabil.

În pofida acestui fapt, instanțele în mod eronat au neglijat valoarea probantă a probelor examinate și în mod nejustificat au redus valoarea probantă a probelor cercetate în ședință: declarațiile martorilor, corpurile delictelor, înregistrările audio și video a interceptărilor comunicărilor, acțiunile de urmărire penală.

Astfel, martorul Aramă Ig. cu lux de amănunte a relatat instanței de judecată circumstanțele cazului privind comiterea infracțiunii prevăzute de art. 324 alin. (1) Cod penal de către Lîsîi B., a faptelor de pretindere și primire a mijloacelor bănești de către ultimul și care colaborează cu celelalte probe pe caz, declarații pe care instanța de judecată neîntemeiat le-a respins și le-a apreciat critic, constatînd că acesta a acționat în calitate de instigator sub acoperirea colaboratorilor CNA pentru al determina pe Lîsîi B. de a ocoli unele proceduri legale cu privire la eliberarea certificatelor fitosanitare și de a primi bani.

La compartimentul vizat, acuzarea neagă totalmente faptul că probele acumulate și cercetate în ședința de judecată au fost dobîndite prin acțiuni de provocare.

Astfel, se menționează că suspiciunea de comitere a infracțiunii prevăzute la art.324 alin.(1) Cod penal a apărut anterior transmiterii mijloacelor bănești lui Lîsîi B. bănuiala rezonabilă fiind fundamentată pe actul de sesizare depus de martorul Aramă Ig., care nu a avut calitatea de investigator sub acoperire în cadrul prezentului proces penal.

Instanța de judecată la adoptarea sentinței de achitare, urma să stabilească care a fost gradul de implicare al organelor de drept la acumularea probelor și investigarea faptei.

Astfel, rolul ofițerilor de investigații în cauză s-a referit nu la instigarea inculpatului de a comite coruperea pasivă în special de a pretinde, accepta sau primi bani de la Aramă Ig., ci la efectuarea unei măsuri speciale de investigații prevăzute în mod legal de către normele procesual-penale. Rolul organului de investigație a fost de a acumula informații în limitele autorizației eliberate de procuror și judecătorul de instrucție.

Totodată, se menționează că măsurile speciale de investigații efectuate în prezenta cauză penală au fost autorizate în modul prevăzut de lege, rezultatele acestora, ulterior, fiind verificate și legalizate prin încheierile devenite irevocabile a judecătorului de instrucție prin neatacarea acestora de către partea apărării.

La fel, se subliniază că pretinderea banilor de către inculpat a avut loc anterior implicării autorităților oficiale ale statului în investigarea cazului dat, adică anterior pornirii procesului penal. Apărarea a avut acces la toate materialele cauzei penale, la toate probele administrate atît la faza de urmărire penală, cît și la faza de examinare în instanța de judecată.

Referitor la presiunea martorului instigator de către reprezentanții CNA, care a acționat la instrucțiunea acestora asupra persoanei care a primit mita, este de menționat că asupra acestor condiții Curtea Europeană a reținut faptul că există o provocare atunci cînd ofițerii implicați nu se limitează la investigarea activităților infracționale într-o manieră pasivă, ci exercită presiuni asupra persoanei în cauză în sensul determinării către comiterea unei infracțiuni, care în mod

normal nu ar fi fost comisă, cu scopul obținerii de probe și acuzații. Potrivit materialelor cauzei date, martorul Aramă Ig., nu l-a instigat pe Lîsîi B. ca ultimul să pretindă bani, ci inițiativa i-a aparținut inculpatului, care i-a scris pe o foiță că este necesară suma de 600 lei pentru fiecare certificat fitosanitar și ulterior i-a și comunicat faptul dat verbal, dar foarte încet să fie auzit doar de martorul Aramă Ig.

Urmează a fi reținut și faptul că depistarea unora din mijloacele bănești primite de inculpat la domiciliul său, indică direct că acesta nu doar că nu intenționa să se opună acceptării banilor ci și a premeditat momentul primirii acestora și a depozitării lor și de folosire în scopuri personale.

Astfel, organele de drept nu au intervenit activ în realizarea etapelor infracționale, iar efectuarea măsurilor speciale de investigații în vederea documentării și fixării cet. Lîsîi B. nu poate fi percepută ca o provocare, or la momentul efectuării acestei măsuri organul de urmărire penală dispunea de informații referitoare la comiterea unei infracțiuni de către inculpat.

Totodată, conform procesului-verbal de interceptare a comunicărilor și a imaginilor dintre Lîsîi B. și Aramă Ig. se identifică cert faptul pretinderii și primirii mijloacelor bănești de către Lîsîi B. pentru eliberarea certificatelor fitosanitare. Fără a exista pe caz careva conversații provocatoare din partea martorului Aramă Ig. sau rugăminți din partea acestuia la primirea de către Lîsîi B. a mijloacelor bănești, fapt confirmat și prin discuțiile stenografiate la procesul-verbal din data de 16.10.2014, 21.10.2014 și 20.11.2014.

Este de menționat, că de la domiciliul lui Lîsîi B. au fost ridicate următoarele mijloace bănești: 12300 dolari, 18090 euro și peste 10000 mii lei, care necesitau o examinare suplimentară în scopul depistării banilor primiți anterior de la Aramă Ig., după serie și număr indicat în acte de experți. Astfel, pentru examinarea mijloacelor bănești a fost necesar un timp mai îndelungat, fapt pentru care acestea au fost ridicate, împachetate și sigilate de ofițerul de urmărire penală și ulterior examinate în sediul organului de urmărire penală, fapt necontestat de către partea apărării.

De asemenea, recurentul susține că, în cadrul percheziției biroului lui Lîsîi B. au fost depistate diferite înscrisuri, care dovedesc primirea banilor de către acesta de la diferiți agenți economici, ceea ce în opinia procurorului confirmă vinovăția ultimului pe episodului ce ține de primirea banilor ce nu i se cuvin, în mărime de 600 lei, pentru certificatele fitosanitare eliberate întreprinderilor: SRL „Zalina-Prim”, SRL „Bona-Lruct”, SRL „Gotix Prim”, SRL „Protecția Plantelor”, SRL „Taix-Prim”.

În opinia recurentului. erorile comise de prima instanță au fost menținute și de instanța de apel care, în conformitate cu prevederile alin. (3) pct. 14 din Hotărîrea Plenului Curții Supreme de Justiție nr.22 din 12.12.2005, era obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor din apel invocate de apelant. Nepronunțarea instanței de apel asupra tuturor motivelor invocate echivalează cu nerezolvarea fondului cauzei.

7. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, persoana achitată a depus referință privind opinia sa asupra recursului declarat de procuror menționînd că, acesta urmează a fi declarat inadmisibil.

În susținerea poziției sale acesta menționează că, comparînd temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei penale aliniat la prevederile art.427 alin.(1) pct. 6) și pct. 12) CPP, în actele cauzei nu se întrevăd încălcări de aplicare eronată a normelor de drept material sau procesual, iar recursul este vădit neîntemeiat.

Motivele invocate în recurs sunt similare celor invocate pe tot parcursul judecării cauzei penale, argumentele recursului poartă un caracter declarativ, sunt formulate evaziv și nu combat (răstoarnă) conturul precis al legalității deciziei atacate. Consider că instanța de apel a examinat cauza penală sub toate aspectele, a verificat și apreciat corect probele prezentate, a motivat decizia corespunzător.

8. Judecînd recursul ordinar, în raport cu actele cauzei, Colegiul penal lărgit ajunge la concluzia că acesta urmează a fi admis, cu casarea totală a deciziei instanței de apel și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, iar în vederea susținerii acestei statuări se relevă următoarele considerente.

Potrivit prevederilor art. 434 Cod de procedură penală, judecând recursul declarat împotriva deciziei instanței de apel, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție verifică legalitatea hotărârii atacate pe baza materialelor din dosar și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în recurs de titularul acestuia.

Or, rațiunea și finalitatea exercitării căii de atac, în particular avându-se în vedere recursul ordinar, constă în înlăturarea erorilor admise de instanța ierarhic inferioară la etapa precedentă de judecare a cauzei, iar controlul judecătoresc pe care acesta îl declanșează, are un rol preventiv și unul reparator.

În drept, soluția instanței de recurs se fundamentează pe prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, potrivit cărora judecând recursul instanța este în drept să-l admită, cu casarea totală a hotărârii atacate și cu trimiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, când eroarea admisă nu poate fi corectată la această etapă a procedurilor. Prin urmare, instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze total, atunci când se constată admiterea unor erori de drept, care au avut drept consecință adoptarea unei hotărâri pripite și vădit nemotivate.

În această ordine de idei, se menționează că, potrivit dispoziției art. 414 Cod de procedură penală, chestiunile de fapt asupra cărora trebuie să se pronunțe prima instanță și care, prin apel, se transmit instanței de apel, se referă la următoarele aspecte: dacă fapta reținută a fost săvârșită ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și, dacă da, în ce împrejurări a fost comisă, dacă există circumstanțe atenuante și agravante, dacă probele corecte au fost apreciate prin prisma art. 101 Cod de procedură penală. În ce privește chestiunile de drept pe care urmează să le soluționeze instanța de apel, acestea sunt: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual sau penal au fost corect aplicate.

În cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile nominalizate supra, hotărârea instanței de apel urmează a fi desființată, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Din cererea de recurs declarată de procuror, se constată că criticele recurentului, în esență, se referă la faptul că instanța de apel nu și-a motivat decizia adoptată, a apreciat eronat probatoriul administrat și incorect a ajuns la concluzia că Lîsîi B. a fost provocat de a comite infracțiunea incriminată acestuia în baza art. 324 alin. (1) Cod penal, nefiind aduse argumente temeinice în vederea susținerii acestei statuări, drept consecință, la caz, a fost încălcată obligația instanței de motivare a hotărârii judecătorești, care face parte din setul de garanții subsecvente procesului echitabil.

Așadar, chestiunea care este disputată în această cauză penală se referă la faptul dacă a fost sau nu provocat Lîsîi B. de către Aramă Ig. să comită infracțiunea de corupere pasivă în circumstanțele descrise în rechizitoriu.

Colegiul penal lărgit, verificând criticele recurentului, în raport cu actele cauzei, constată că instanța judecând apelul procurorului nu a examinat cauza sub toate aspectele, complet și obiectiv, adoptând o soluție pripită și insuficient motivată, prin ce a admis eroarea de drept prescrisă de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală.

Pentru a statua asupra acestei concluzii, Colegiul a rezultat din raționamentele expuse în contextul ce urmează.

În primul rînd, urmează a se reitiera unele pasaje din partea descriptivă a deciziei instanței de apel, care se regăsesc și în sentința primei instanțe referitor la aceea că:

*„Pentru a fi prezentă o acțiune ca pretindere în speța dată, aceasta trebuie să se manifeste printr-o cerere-solicitare insistentă, ori într-o pretenție vizînd obiectul remunerării ilicite, care se poate manifesta verbal, în scris sau în formă concludentă, fiind inteligibilă pentru cel cărui a i se adresează, indiferent dacă a fost satisfăcută sau nu, dar **din stenogramele convorbirilor** în speța dată, nu se constată prezența unor asemenea acțiuni din partea lui Lîsîi B.*

.... Colegiul penal conchide că deși primirea de bani este realizată în speța dată, aceasta a avut loc în urma acțiunilor instigatoare și provocatoare evidente și insistente a lui Aramă Ig.,

care a acționat împreună cu organul de urmărire penală ca agent al statului, prin aceasta s-a încălcat dreptul la un proces echitabil prevăzut de art.6 al Convenției Europene pentru Drepturile Omului ...

Mai mult, din stenogramele convorbirilor dintre inculpat și martorul Aramă Ig. se deduce o provocare.”

Față de cele ce preced, Colegiul consideră relevant de a remarca despre faptul că, cauzele penale în care se pretinde că inculpatul ar fi fost instigat la comiterea unei infracțiuni, merită o atenție sporită din partea instanțelor de judecată la instrumentarea acestora, prin alte cuvinte chestiunea provocării trebuie analizată minuțios, cu indicarea directă și concretă asupra metodei de instigare și faptelor cărora aceasta se circumscrie.

În speță, în opinia instanței de apel, Lîsîi B. ar fi fost provocat de către Aramă Ig. să comită infracțiunea de corupere pasivă, ultimul avînd un rol activ.

Dar, Colegiul penal lărgit nu poate ralia la această statuare, avînd în vedere că instanța trebuia să indice direct și expres prin care anume cuvinte, gesturi și fapte Lîsîi B. a fost instigat să comită acte de corupție. Instanța de apel urma să argumenteze concuziile sale făcînd referire la materialele cauzei penale indicînd volumul și filile din dosar.

În cauza deferită judecătii, instanța de apel a accentuat în repetate rînduri despre faptul că martorul Aramă Ig. l-ar fi provocat pe Lîsîi B. să săvîrșească infracțiunea de corupere pasivă, avînd un rol activ, ceea ce se dovedește indubitabil prin stenogramele convorbirilor dintre cei doi.

Însă, în opinia instanței de recurs, pentru a formula o motivare corespunzătoare vizavi de acțiunile provocatoare exercitate de martorul Aramă Ig. asupra lui Lîsîi B., instanța de apel urma să indice concret cum s-au materializat acestea, adică prin ce modalități, acțiuni, cuvinte, gesturi etc. Mențiunea că din „*stenogramele convorbirilor se deduce o provocare*”, este insuficientă pentru dispunerea achitării unei persoane învinuite de acte de corupție.

Or, există anumite condiții care trebuie înlăturate cumulativ pentru a putea vorbi despre existența unei provocări sau despre o „*tentație obișnuită*”.

În contextul dat, Colegiul penal consideră necesar de a puncta aprecierile CtEDO, care a făcut distincția între acțiunea agenților provocatori – acțiunea ofițerilor de poliție creînd intenția criminală care anterior nu exista – și cazurile în care reclamantul avea deja predispoziția de a comite infracțiuni. Instanța europeană a acordat caracter principal la doi factori: 1) inexistența unor probe din care să rezulte suspiciunea că reclamantul era deja implicat într-o activitate infracțională; 2) faptul indubitabil că organele de poliție îl instigaseră la comiterea acelei infracțiuni.

Jurisprudența CtEDO în materia provocării interzice organelor judiciare penale sau altor persoane care acționează pentru acestea să *provoace* o persoană să săvîrșească ori să continue săvîrșirea unei fapte penale, în scopul obținerii unei probe.

Provocarea reprezintă acțiunea neloială realizată în scopul obținerii de pobe, constînd în determinarea cu știință a unei persoane să comită o infracțiune sau să continue săvîrșirea unei infracțiuni. Agentul provocator se află practic, din punctul de vedere al dreptului substanțial, în postura instigatorului care determină o persoană să ia o rezoluție infracțională.

Prin urmare, provocarea constituie una dintre sursele nulităților în procesul penal care are ca efect subsecvent excluderea probelor obținute ca urmare a provocării.

Astfel, agenții provocatori sunt agenți infiltrați ai statului sau orice persoană ce acționează sub coordonarea sau supravegherea unei autorități (în procesul penal, a organelor poliției sau a procurorului), care în activitatea desfășurată își depășesc limitele atribuțiilor conferite de lege de a acționa în scopul relevării activității infracționale a unei persoane, provocînd-o pe aceasta să comită infracțiuni în vederea administrării de probe în acuzare.

Rațiunea interdicției provocării săvîrșirii unei infracțiuni constă în aceea că statul, prin agenții săi, nu poate să-și depășească competența de a aplica legea, prin instigarea unei persoane să săvîrșească o infracțiune, pe care altfel nu ar fi comis-o, pentru că apoi să declanșeze împotriva acestei persoane mecanismele procesului penal, în vederea tragerii la răspundere. Sunt,

astfel, create limite ale exercitării activităților de urmărire penală în cadrul unei anchete *proactive*, în vederea protecției cetățenilor împotriva provocărilor provenite de la agenții statului, precum și în scopul protecției integrității sistemului justiției penale, care altfel ar fi compromisă dacă instanțele ar trebui să țină seama de probe rezultate din aceste practici vădit inacceptabile ale reprezentanților statului însărcinați cu aplicarea legii. Totodată, se asigură credibilitatea sistemului de justiție penală și se garantează principiul aflării adevărului.

În privința provocării s-a arătat că acțiunea organelor de urmărire penală nu trebuie să supună suspectul unei constrângeri, caracterizată printr-o provocare la săvârșirea unei infracțiuni, care să anihileze voința acestuia sau să abolească libertatea sa de acțiune.

Organele de urmărire penală, ce au suspiciune rezonabilă că o persoană participă la o infracțiune sau pregătește săvârșirea unei infracțiuni, trebuie să îi ofere suspectului (făptuitorului) doar o „tentație obișnuită”, o oportunitate ce nu are caracter excepțional de a încălca legea. Dacă persoana suspectată de săvârșirea sau pregătirea infracțiunii profită de „oportunitatea” oferită de investigatorii sub acoperire, în împrejurări în care rezultă că ar fi acționat în același mod, dacă „oportunitatea” ar fi fost oferită de o altă persoană, nu se poate reține provocarea.

În materia provocării, CtEDO a făcut referire la doctrina „caracterului pasiv” al activității pe care trebuie să o desfășoare în această materie agenții statului, potrivit căreia activitatea agenților statului *nu poate fi considerată provocare* dacă: a) există o suspiciune rezonabilă că o persoană participă la infracțiune sau pregătește săvârșirea unei infracțiuni; b) activitatea polițiștilor sau a colaboratorilor acestora a fost autorizată în condițiile legii; c) agenții statului sau colaboratorii acestora nu au făcut alt ceva decât să ofere suspectului o ocazie obișnuită (care nu are caracter excepțional) de a comite o infracțiune.

Așadar, față de standardul european, organul de urmărire penală care suspectează implicarea unei persoane în activități infracționale nu trebuie să aibă o atitudine „activă” care să determine persoana „inactivă” să comită o infracțiune, ci trebuie doar să-i ofere acesteia o „tentație obișnuită”, o oportunitate ce nu are caracter excepțional de a încălca legea, în cadrul unui joc de roluri disimulat în vederea „observării pasive” a comportamentului făptuitorului; în cazul în care persoana suspectată de implicare în activități infracționale cedează „tentației” și comite fapta, probele astfel culese nu pot fi apreciate că sunt obținute prin provocare, activitatea organelor judiciare fiind desfășurată în scopul exclusiv al culegerii de probe, iar nu în scopul incitării neloiale la comiterea unei fapte infracționale.

Sintetizând concepția CtEDO în acest domeniu, Colegiul penal lărgit atenționează că operațiunile sub acoperire necesită a fi executate într-o manieră pasivă, fără nicio presiune care l-ar determina pe acuzat la săvârșirea infracțiunii prin mijloace cum ar fi preluarea inițiativei de a contacta persoana, reînnoirea ofertei în pofida refuzului inițial, încurajarea insistentă, promisiunea de avantaje financiare cum ar fi creșterea prețului peste medie sau apelarea la compasiunea persoanei.

De asemenea, Colegiul penal lărgit relevă jurisprudența Curții Europene care a statuat că atunci când un acuzat afirmă că a fost provocat să comită o infracțiune, sarcina probațiunii se pune pe seama autorităților, adică acuzatorul de stat are sarcina de a demonstra faptul că nu a existat o provocare și că afirmațiile acuzatului sunt nefondate (*Morari c. Republicii Moldova*, § 33-34, 08 martie 2016).

Deci, instanța de apel, la rejudecarea acestei cauze, urmează să evidențieze și să enumere concret care anume acțiuni ale lui: „... *Aramă Ig. susținute activ de organul de urmărire penală, au avut ca efect convingerea și provocarea lui Lîsî B. la comiterea infracțiunii.*”

Față de cele expuse, Colegiul consideră că instanța de apel n-a motivat prin ce concret s-a manifestat rolul activ al lui Aramă Ig. la instigarea comiterii infracțiunii de corupere pasivă. Deci, în opinia Colegiului instanța de apel doar în linii generale a expus în conținutul deciziei adoptate mai multe concluzii despre faptul provocării lui Lîsî B. și nulitatea probelor obținute prin provocare, care însă urmau a fi completate cu circumstanțele cauzei cărora sunt subsecvente.

În consecință, instanța de recurs menționează că găsește întemeiate criticele titularului dreptului de recurs în partea ce ține de insuficiența motivării deciziei adoptate de instanța de apel

și consideră relevant de a puncta că, o hotărîre motivată, în sensul legislației naționale pertinente, precum și a jurisprudenței CtEDO, trebuie să conțină motivele de fapt și de drept care au format convingerea instanței la adoptarea soluției, precum și cele pentru care s-au înlăturat cererile părților în raport cu analiza probatoriului administrat în cauză. Totodată, trebuie de reținut că obligația instanței de a-și motiva hotărîrea face parte din setul de garanții stabilite pentru existența unui proces echitabil. Or, potrivit jurisprudenței constante a CtEDO, expuse în cazurile aplicării art. 6 al Convenției, s-a conchis că o hotărîre motivată demonstrează că părțile au fost auzite în cadrul procesului penal. (*Suominen c. Finlandei (2003) §37, Kuznetsov și alții c. Rusiei (2007) §85*)

În atare circumstanțe, Colegiul penal lărgit statuează că, erorile comise nu pot fi înlăturate de către instanța de recurs în prezenta procedură, deoarece instanța de recurs nu este abilitată cu atribuții de a judeca cauza pe fond, substituind instanța care a judecat apelul cu încălcarea prevederilor legii penale și procesual-penale. Încălcarile punctate în prezenta decizie determină incontestabil Colegiul penal lărgit să concluzioneze asupra necesității de a casa total decizia instanței de apel, cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care reglementează procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe corespunzător și în strictă conformitate cu prevederile legii penale și procesual-penale asupra tuturor circumstanțelor de fapt și de drept ale cauzei și să țină seama de cele invocate în prezenta decizie, de motivele casării deciziei atacate, să înlătore omisiunile admise și să pronunțe o hotărîre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

Subsidiar celor expuse, Colegiul penal lărgit consideră relevant de a specifica că, corect instanțele de fond au conchis asupra faptului că procesul-verbal de efectuare a percheziției la domiciliul lui Lîsfi B. de la care au fost ridicate sumele bănești de 12300 dolari SUA, 18090 euro și 100000 lei, a fost întocmit cu încălcarea normelor de procedură penală expuse în art. 131 alin. (1) și (2), respectiv asupra acestei probe, instanța de apel la rejudecarea cauzei nu mai este necesar să revină, menținînd constată concluzia anterioară și avînd-o în vedere la pronunțarea soluției pe caz.

9. În temeiul art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

DECIDE :

Admite recursul ordinar declarat de procurorul în procuratura de circumscripție Bălți, Valeriu Dubăsari, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 15 februarie 2017, în cauza penală privindu-l pe Lîsfi Bronislav xxxx, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune căilor de atac, pronunțată integral la 10 august 2017.

Președinte
Judecători

URSACHE Petru
NICOLAEV Ghenadie
ALERGUȘ Constantin
TOMA Nadejda
TIMOFTI Vladimir